

ВА 205

ПЛАНИРАНЕ И ПРОГНОЗИРАНЕ

Приета: Прот. № 5/23.09.2022

Лектор: проф.д-р Г. Куртева

АНОТАЦИЯ

Обучението по учебната дисциплина има за цел формиране на знания за същността на процеса на планиране в бизнес организацията. В рамките на учебната дисциплина студентите се запознават със същността, методологията и използваните методи за разработване на стратегически план на стратегическа бизнес единица, както и със същността и методологията за разработване на маркетингов план, план за иновациите, план за производството, план за финансите и план за човешките ресурси. Изучаването на учебната дисциплина допринася за формиране на умения за стратегически анализ на външната среда, за вътрешен анализ, за разработване на стратегически план на стратегическа бизнес единица, както и за разбиране на същността и етапите на разработване на маркетингов план, план за иновациите, план за производството, план за финансите и план за човешките ресурси.

ОСНОВНИ ЦЕЛИ И ИЗХОДНИ УЧЕБНИ РЕЗУЛТАТИ

Основна цел на обучението по дисциплината е формирането на знания и разбиране за методологията и методите, използвани при планирането в стратегическите бизнес единици в съвременните условия.

Обучението по дисциплината „Планиране и прогнозиране“ ще помогне на студентите:

- ✓ Да разберат същността и етапите на процеса на планиране в предприятието;
- ✓ Да си изяснят ролята и мястото на прогнозирането при разработването на плановете на организацията;
- ✓ Да коментират причините за еволюцията на системите за планиране в организацията;
- ✓ Да овладеят методологията и методите за разработване на стратегически план
- ✓ Да познават методологията и методите за разработване на маркетингов план, план за иновациите, план за производството, план за финансите, план за човешките ресурси на стратегическа бизнес единица;
- ✓ Да се убедят в предимствата от използване на ERP системи при планиране на ресурсите на организацията.

След приключване на обучението по дисциплината „Планиране и прогнозиране“ студентите ще имат знания за методологията и методите, използвани при планирането в съвременната организация, както и за тяхното практическо прилагане.

ПРЕДПОСТАВКИ

Дисциплината разглежда подробно една от функциите на управление, затова изискванията за предварително изучаване на други дисциплини са: макроикономика, микроикономика, основи на управлението.

СТАТУТ И СТРУКТУРА

специалност	статут	Кредити	редовно и дистанционно обучение				задочно обучение			
			л	с	у	общ	л	с	у	общ
Финанси	Задължителна	6	30	30		60	30		30	
Счетоводство и контрол	Задължителна	6	30	30		60	30		30	
Маркетинг	Задължителна	6	30	30		60	30		30	
Бизнес администрация	Задължителна	6	30	30		60	30		30	
Международни икономически отношения	Задължителна	6	30	30		60	30		30	
Икономика и маркетинг на туризма	Задължителна	6	30	30		60	30		30	

СЪДЪРЖАНИЕ НА КУРСА

ТЕМА ПЪРВА. ПЛАНИРАНЕТО КАТО ФУНКЦИЯ НА УПРАВЛЕНИЕТО

Същност, цели, задачи и фази на плановата дейност в организацията. Планиране и информация. Принципи на планирането в организацията. Видове планиране в организацията. Еволюция на фирменото планиране.

ТЕМА ВТОРА. ПРОГНОЗИРАНЕ И ПРОГНОЗИ

Същност и принципи в прогнозирането като процес на предвиждане на бъдещо състояние и развитие. Прогноза. Видове прогнози. Етапи в процеса на прогнозиране. Подходи в процеса на прогнозиране. Методи на прогнозиране. Осигуряване на необходимата информация за разработване на прогнози в организацията.

ТЕМА ТРЕТА: СТРАТЕГИЧЕСКО ПЛАНИРАНЕ В ОРГАНИЗАЦИЯТА

Характеристика на процеса на стратегическо планиране в организацията. Същност на процеса на стратегическо планиране. Подходи за реализация на процеса на стратегическо планиране. Същност, елементи и равнища на стратегията. Съдържание на етапите в процеса на разработване на стратегии.

ТЕМА ЧЕТВЪРТА: МАРКЕТИНГОВО ПЛАНИРАНЕ

Планиране на маркетинговата дейност в организацията – обща характеристика. Основни етапи в разработването на маркетинговия план. Прогнозиране на продажбите.

ТЕМА ПЕТА: ПЛАНИРАНЕ НА ИНОВАЦИИТЕ

Иновациите – същност и видове. Иновационна стратегия на организацията. Иновационен план. Етапи при разработване на иновационния план.

ТЕМА ШЕСТА: ПЛАНИРАНЕ НА ПРОИЗВОДСТВОТО

Съдържание на процеса на планиране на производството. Разработване на производствена програма. Определяне на производствените мощности. Ресурсно обезпечаване на производствената програма.

ТЕМА СЕДМА: ПЛАНИРАНЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ В ОРГАНИЗАЦИЯТА

Същност и роля на планирането на човешките ресурси в организацията. Дейности при планирането на човешките ресурси в организацията. Планиране потребностите от човешки ресурси в организацията. Планиране на преките трудови разходи.

ТЕМА ОСМА: ПЛАНИРАНЕ НА ФИНАНСИТЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА

Финанси на организацията и тяхното управление. Финансово планиране в организацията. Бюджетно планиране в организацията.

ТЕМА ДЕВЕТА: ПЛАНИРАНЕТО В ОРГАНИЗАЦИЯТА С ПОМОЩТА НА ERP - СИСТЕМИ

Някои основни управленски информационни системи, използвани в процеса на планиране. Характеристика и основни модули на ERP системите. Предимства и проблеми при използването на ERP системи в процеса на планиране. Приложение на MICROSOFT DYNAMICS NAV при реализация на плановата дейност в организацията.

ПЛАНИРАНИ УЧЕБНИ ДЕЙНОСТИ И МЕТОДИ НА ОБУЧЕНИЕ

I. Редовно обучение

Основните две дейности – лекции и семинарни занятия.

Методи на обучение - казуси, дискусии, симулации, ролеви игри, решаване на задачи, разработване на текущо оценявани, консултирани и рецензирани от преподавателя домашни задания (доклади, презентации).

II. Задочно обучение

Основни дейности – лекции

Методи на обучение – анализ на казуси, решаване на задачи, провеждане на дискусии

МЕТОДИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

I. Редовно обучение

Работата на всеки студент през семестъра се оценява с текуща оценка. Текущата оценка се получава на базата на оценката от един (текущ) тест и оценката на разработената курсова задача. Върху текущата оценка оказва влияние и участието при обсъждането на казусите и решаването на задачи по съответната тема в рамките на семинарните занятия.

Окончателната оценка се оформя с изпитен тест, съдържащ отворени, затворени въпроси и задачи. При нейното формиране освен резултата от семестриалния изпитен тест се има предвид и текущата оценка.

II. Задочно обучение

Знанията на всеки студент се оценяват чрез семестриален изпит, включващ тест, състоящ се от теоретични отворени и затворени въпроси и задачи, проверяващи цялостната подготовка по съдържанието на учебния курс.

ОСНОВНА ЛИТЕРАТУРА

- Куртева, Г., Планиране и прогнозиране в организацията, изд. ФЛАТ, **2018г.**
- Максимова, В., Д. Добрев, И. Минков, К. Волова., Планиране и прогнозиране, изд. Наука и икономика – Варна, **2015г.**

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

- Ансофф, И., Новая корпоративная стратегия. Санкт Петербург, 1989
- Бенев, Б., Мениджмънт на иновациите, С., 1996

- Бодурова, П., Стратегическо управление на фирмата. Варна, Университетско издателство, 1993
- Бънкова, А., Мениджмънт, Grafik Amat LTD., 1993
- Ван Хорн Джеймс К., Вахович Джон М., Основы финансового менеджмента, изд. "Вильямс", 2016г
- Вос, Боб., Корпоративен анализ. Пътеводител, София, "Класика и стил" ООД, 2001
- Владимирова, К. и колектив, Прогнозиране и стратегическо планиране, ИК – УНСС, С. 2012
- Владимирова, К., Стратегическо управление и стратегическо планиране, УИ „Стопанство”, С., 2007
- Дракър, П., Мениджмънт на бъдещето, Карива, Варна, 1997
- Игнатовска Г., А. Петков, Изследване на обхвата и възможностите за приложение на ERP-системите в бизнеса, Научни трудове на русенския университет - 2009, том 48, серия 5.1
- Каменов, Д., Фирмено планиране, прогнозиране и контролиране, ИИОМ „ОКОМ”, С., 1999
- Котлър, Ф., Котлър за маркетинга: Как да създаваме, печелим и управляваме пазарите, Класика и стил, С., 2003
- Манов, В., Прогнозиране и планиране развитието и функционирането на икономическите системи, УИ Стопанство, 2001г
- Младенова, Г., Стратегическо маркетингово планиране, София, Университетско издателство, 1998
- Найденов, Н., Прогнозиране и планиране, УИ „Стопанство”, С., 2002
- О’ Лири Д., ERP системи. Современное планирование и управление ресурсами предприятия. Выбор, внедрение, эксплуатация, М., Вершина, 2004
- Парашкевова, Л., Планиране и прогнозиране, Варна, 2005
- Попов, Г. Икономика и организация на фирмата. София, ГорексПрес, 2006
- Портер, М., Конкуренция, Санкт Петербург –Москва-Киев, “Вильямс”, 2000
- Портър М., Конкурентна стратегия. Техники за анализ на индустрии и конкуренти. С., Класика и стил, 2010 .
- Сахариа А., К. Сандо, Системы планирования ресурсов предприятия (ERP), сб. Информационные технологии в бизнесе, под редакции Милана Желены, Питер, 2002.
- Славова Ир., Й. Банкова, Въведение в планирането и прогнозирането, С., УИ „Стопанство”, 2012.
- Тарраго, Ф., М. Мирчев, Г. Шереметов, Стратегическо управление., “Стопанство”, София, 1999
- Томпсон, А., Стрикленд, А., Стратегический мениджмънт – искусство разработки и реализации стратегии. Москва, Юнити, 1998
- Хаси „Д., Стратегия и планирование., Питер, 2001
- Andrys, K., The Concept of Corporate Strategy, Homewood, IL: Irwin, 1980
- Davenport, Th.H., Putting the Enterprise into the Enterprise System, Harvard Business Review, July-August 1998
- Hatten, Y. Kennet., M.L. Hatten., Effective strategy management. New Jersey, 1988
- Kotler Ph., Kotler on Marketing: How to Create, Win and Dominate Markets, Free Press, 2014.
- Moller Ch. ERP II: a conceptual framework for next-generation enterprise systems, journal of Enterprise Information Management, vol.18, №4, 2005
- Porter, M., Competitive Advantage, New York, The Free Press, 1985
- Rabi, Kl., Strukturierung strategischer Planungsprozesse. Gabler, 1990

ВА 205

ПЛАНИРАНЕ И ПРОГНОЗИРАНЕ

1. Планирането и прогнозирането в управлението на бизнес организацията. Критерии за разграничение между планиране и прогнозиране. Видове планове. Видове прогнози. Подходи и методи за разработване на прогнозите.

2. Същност на стратегията и на стратегическото планиране. Видове стратегии. Корпоративна стратегия (стратегия на диверсифицирана фирма или на мултибизнес фирма). Стратегии на бизнес единици. Функционални стратегии.

3. Процесът на разработване на стратегия.

4. Анализ на външната среда при разработване на стратегия на стратегическа бизнес единица. Оценка на привлекателността на отрасъла. обща характеристика на състоянието на отрасъла – размер на пазара, обхват на конкуренцията, темп на растеж на продажбите, възможности за икономии от мащаба, отраслови показатели за рентабилност и други характеристики на отрасъла. Работна рамка на М. Портър за анализ на структурата на отрасъла. Ключови фактори за успех. Анализ на конкурентите. Пест анализ.

5. Вътрешен анализ на стратегическата бизнес единица. Пазарна позиция и финансово състояние на стратегическата бизнес единица през текущия период. Идентифициране и оценка на фактическата стратегия. Верига на стойността. Конкурентно предимство.

6. Генерични конкурентни стратегии. - същност и видове.

7. Ресурсно-базираният възглед за фирмата и разработването на стратегия

8. SWOT анализ – инструмент за разработване на стратегически алтернативи.

9. Използване на портфейлни методи при разработване на стратегия на стратегическа бизнес единица.

10. Планиране на маркетинга. Маркетингов план – същност, взаимовръзки с другите функционални планове на фирмата. Основни етапи на разработването на маркетинговия план. Прогнозиране на продажбите.

11. Планиране на иновациите. План за иновациите - същност, взаимовръзки с другите функционални планове на фирмата. Технологична концепция. Разработване на иновационна

стратегия. Разработване на план за иновациите. Оценка на иновационните проекти. Избор на портфейл от иновационни проекти. Планиране на изпълнението на иновационните проекти.

12. Планиране на производството. План за производството – същност, взаимовръзки с другите функционални планове на фирмата. Стратегическо планиране на производствените мощности. Агрегатно планиране. Планиране на потребностите от материали.

13. Планиране на финансите. План за финансите – същност, взаимовръзки с другите функционални планове на фирмата. Бюджетите като финансов план на фирмата. Видове бюджети.

14. Планиране на човешките ресурси. План за човешките ресурси – същност, взаимовръзки с другите функционални планове на фирмата. Планиране на потребностите от човешки ресурси.

ОСНОВНА ЛИТЕРАТУРА

- Куртева, Г., Планиране и прогнозиране в организацията, изд. ФЛАТ, **2018г.**
- Максимова, В., Д. Добрев, И. Минков, К. Влодова., Планиране и прогнозиране, изд. Наука и икономика – Варна, **2015г.**

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

- Ансоф, И., Новая корпоративная стратегия. Санкт Петербург, 1989
- Бенев, Б., Мениджмънт на иновациите, С., 1996
- Бодурова, П., Стратегическо управление на фирмата. Варна, Университетско издателство, 1993
- Бънкова, А., Мениджмънт, Grafik Amat LTD., 1993
- Ван Хорн Джеймс К., Вахович Джон М., Основы финансового менеджмента, изд. "Вильямс", 2016г
- Вос, Боб., Корпоративен анализ. Пътеводител, София, "Класика и стил" ООД, 2001
- Владимирова, К. и колектив, Прогнозиране и стратегическо планиране, ИК – УНСС, С. 2012
- Владимирова, К., Стратегическо управление и стратегическо планиране, УИ „Стопанство”, С., 2007
- Дракър, П., Мениджмънт на бъдещето, Карива, Варна, 1997
- Игнатовска Г., А. Петков, Изследване на обхвата и възможностите за приложение на ERP-системите в бизнеса, Научни трудове на русенския университет - 2009, том 48, серия 5.1
- Каменов, Д., Фирмено планиране, прогнозиране и контролиране, ИИОМ „ОКОМ”, С., 1999
- Котлър, Ф., Котлър за маркетинга: Как да създаваме, печелим и управляваме пазарите, Класика и стил, С., 2003
- Манов, В., Прогнозиране и планиране развитието и функционирането на икономическите системи, Уи Стопанство, 2001г
- Младенова, Г., Стратегическо маркетингово планиране, София, Университетско издателство, 1998
- Найденов, Н., Прогнозиране и планиране, УИ „Стопанство”, С., 2002
- О’Лири Д., ERP системи. Современное планирование и управление ресурсами предприятия. Выбор, внедрение, эксплуатация, М., Вершина, 2004
- Парашкевова, Л., Планиране и прогнозиране, Варна, 2005
- Попов, Г. Икономика и организация на фирмата. София, ГорексПрес, 2006
- Портер, М., Конкуренция, Санкт Петербург –Москва-Киев, “Вильямс”, 2000

- Портър М., Конкурентна стратегия. Техники за анализ на индустрии и конкуренти. С., Класика и стил, 2010 .
- Сахариа А., К. Сандо, Системы планирования ресурсов предприятия (ERP), сб. Информационные технологии в бизнесе, под редакцией Милана Желены, Питер, 2002.
- Славова Ир., Й. Банкова, Въведение в планирането и прогнозирането, С., УИ „Стопанство“, 2012.
- Тарраго,Ф., М. Мирчев, Г. Шереметов, Стратегическо управление., “Стопанство”, София, 1999
- Томпсон,А., Стрикленд, А., Стратегический менеджмент – искусство разработки и реализации стратегии. Москва, Юнити,1998
- Хаси ,Д., Стратегия и планирование., Питер,2001
- Andrys, K., The Concept of Corporate Strategy, Homewood, IL: Irwin, 1980
- Davenport, Th.H., Putting the Enterprise into the Enterprise System, Harvard Business Review, July-August 1998
- Hatten, Y. Kennet., M.L. Hatten., Effective strategy management. New Jersey, 1988
- Kotler Ph., Kotler on Marketing: How to Create, Win and Dominate Markets, Free Press, 2014.
- Moller Ch. ERP II: a conceptual framework for next-generation enterprise systems, journal of Enterprise Information Management, vol.18, №4, 2005
- Porter, M., Competitive Advantage, New York, The Free Press, 1985
- Rabl,Kl., Strukturierung strategischer Planungsprozesse. Gabler, 1990